

NEDELJA

23 SEPT 2016 BR.273

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

BAČEN PEŠKIR?

OPEC iznenadio kovertiranom (za novembar) odlukom da smanji proizvodnju nafte. U reagovanjima preovlađuje ocena da je Rijad ovim priznao poraz u ratu iscrpljivanja konkurencije cenama.

SADRŽAJ:

NAFTA:

- OPEC kovertirao smanjenje proizvodnje nafte za novembar.....OVDE
- REAKCIJE: Podela tereta tek predstojiOVDE
- Zamrzavanje proizvodnje ne bi povratilo cene nafte – CEO Vitola.....OVDE
- Kako nadomestiti rezerve nafte - problem za majorse.....OVDE
- Petrobras napušta poslove proizvodnje biogoriva.....OVDE
- Eni zbog političke neizvesnosti odložio prodaju vrednu 3 milijarde evra.....OVDE
- Total smanjuje investicije - a očekuje rast proizvodnje.....OVDE
- SOCAR ne odustaje od projekata zbog cena nafte.....OVDE
- Dogodine 2 miliona tona nafte iz Kašagana preko Transnjeftovog naftovoda.....OVDE

GAS:

- Izgrađen gasni interkonektor između Rumunije i Bugarske.....OVDE
- Gasprom otkrio novo gasno polje u Ohotskom moru.....OVDE

REGION:

- Bušenje nafte u Crnoj Gori povećava interes za Hrvatsku.....OVDE
- Naftaši varaju državu u Bosni i Hercegovini?.....OVDE
- Hifa Petrol najuspešnija BiH naftna kompanija.....OVDE
- UNKS: Cene goriva u regionu.....OVDE

Crude Oil Brent Sept 30 2016 0700 GMT - 49.20 Livecharts.co.uk

OPEC kovertirao smanjenje proizvodnje nafte za novembar

ALŽIR - Organizacija zemalja izvoznica nafte (OPEC) dogovorila je na sastanku u Alžiru, da na nivou kartela ograniči proizvodnju nafte sa 33.,24 miliona barela na dan (mbd) na između 32,5 i 33 mbd, ali kvote za određene zemlje još nisu definisane, saopštio je novinarima u sredu uveče ministar nafte Irana. Radi se o smanjenju proizvodnje od oko 700 hiljada barela na dan, prvom koji OPEC dogovara od 2008. na ovamo, pa je informacija potpuno zatekla skeptično tržište i odmah izazvala skok cena nafte od nekih šest procenata, prenose agencije.

„Odlučili smo da postavimo nivo proizvodnje od 32,5 do 33 miliona barela na dan, ali nivo za određene zemlje nije još definisan, rekao je Bijan Zanganeh. On je dodao da se ovo poslednje odnosi i na njegovu zemlju, kojoj će proizvodni plafon biti određen na ministarskom sastanku OPEC u Beču u novembru ove godine.

Iran neće zamrzavati proizvodnju, ali će neke zemlje OPEC-a to morati da učine, dodao je Zanganeh.

Ruska poslovna agencija **PRIME**, pozivajući se na „jedan izvor upućen u detalje“ neformalnog sastanka OPEC u Alžiru, navodi da će dogovor postignut u sredu stupiti na snagu posle zvaničnog sastanka kartela u Beču.

Katarski ministar energije Mohamed bin Saleh je rekao da će OPEC formirati specijalnu komisiju koja

treba da definiše pojedinačne proizvodne plafone za članice organizacije. On je dodao da će pri tom specijalni uslovi biti razmotreni za Iran, Libiju i Nigeriju kako bi ograničili svoju proizvodnju nafte. „Te tri zemlje će dobiti specijalni tretman“, dodao je on.

Ministar nafte Iraka, Jabar Ali al-Luaibi rekao je da su članice OPEC predložile u sredu zamrzavanje proizvodnje nafte za šest, devet ili 12 meseci, a da će period biti razmotren na narednom sastanku OPEC, u novembru.

Na osnovu finalnog saopštenja, usvojenog posle neformalnog sastanka, OPEC planira da uspostavi stalnu formu konsultacija na visokom nivou sa zemljama proizvođačima nafte koje nisu deo te organizacije kako bi obezbedio stabilnost tržišta.

Katarski ministar energije Mohamed bin Saleh je rekao da će OPEC formirati specijalnu komisiju koja treba da definiše pojedinačne proizvodne plafone za članice organizacije. On je dodao da će pri tom specijalni uslovi biti razmotreni za Iran, Libiju i Nigeriju kako bi ograničili svoju proizvodnju nafte. „Te tri zemlje će dobiti specijalni tretman“, dodao je on.

Ministar nafte Iraka, Jabar Ali al-Luaibi rekao je da su članice OPEC predložile u sredu zamrzavanje proizvodnje nafte za šest, devet ili 12 meseci, a da će period biti razmotren na narednom sastanku OPEC, u novembru.

Na osnovu finalnog saopštenja, usvojenog posle neformalnog sastanka, OPEC planira da uspostavi stalnu formu konsultacija na visokom nivou sa zemljama proizvođačima nafte koje nisu deo te organizacije kako bi obezbedio stabilnost tržišta.

 NIS FUTURE
НАПРЕДНА РАБОТА AT WORK

NIS.EU

Veliki zaokret Saudijske Arabije

LONDON, NUJORK - Analitičari u prvim reakcijama konstatuju da ova odluka ipak treba da bude zvanično potvrđena na sastanku OPEC-a krajem novembra u Beču, ali je svakako veliki zaokret posle odluke Saudijske Arabije da sredinom 2014. krene sa strategijom zatrpavanja tržišta ponudom kako bi obaranjem cena zaustavila neminovni prodor američke nafte iz škrljaca na njena tradicionalna tržišta - uključujući i ono u SAD.

Rijad bacio peškir

Prema analitičaru portala *Seeking Alpha*, najverovatnije će gro tereta smanjenja proizvodnje na sebe preuzeti upravo Saudijska Arabija. Portal čak u naslovu konstatuje da je kreator saudijske nove naftne politike, „princ Mohamed bin Salman bacio peškir u ring rata cenama nafte, koji je Rijad otvorio 2014.“ Doduše, ova petro-monarhija ne bi trebalo da ima problema sa „umanjenom proizvodnjom po višoj ceni barela“, tim pre što Rijad po tradiciji smanjuje proizvodnju u ovo doba godine.

Otvorena pitanja

„Iako je odluka doneta kako bi se povukla gornja crta u količini isporuke i to sve dok se dugoročno ne smanji ukupna količina sirove nafte na tržištu, u ovom trenutku ima još vrlo važnih otvorenih pitanja. Koje su to države koje će rezati proizvodnju, s obzirom da se očekuje da Nigerija, Libija i Iran neće biti među njima? Kada će smanjivanje proizvodnje stupiti na snagu, pogotovo ako se ne dogovori pre kraja novembra jer se u tom slučaju rezultati na tržištu mogu očekivati tek u januaru sledeće godine – nabraja Ole Hansen, šef analitičke službe robnih tržišta u Saxo banci.

Cenkanje tek predstoji

Odluku je bilo jednostavno doneti u poređenju sa cenkanjem i oštrim pregovorima koji slede pre sastanka 30. novembra u sedištu OPEC u Beču – naglašava Hansen. Najzad, eventualno pridruživanje Rusije dodatno će pogodovati oporavku cena sirove nafte, ali se ti dometi za sada sa oprezom prognoziraju, pa većina analitičara smatra da će raspon od 45 i 50 dolara za barel nafte i dalje ostati u narednim mesecima.

Zamrzavanje proizvodnje ne bi povratilo cene nafte – CEO Vitola

LONDON – Uoči sastanka OPEC čelnik najvećeg nezavisnog svetskog trgovca sirovom naftom rekao je da samo zamrzavanje proizvodnje nafte na postojećem nivou ne bi bio dovoljan korak za oporavak cena nafte. Izvršni direktor kompanije Vitol, Ian Taylor, rekao je za *Bloomberg TV* da će OPEC morati da dodatno stegne ponudu nafte kako bi podigao cene te sirovine. „Za sve članice OPEC-a cena nafte je preniska“, rekao je Taylor i dodao da, osim dogovora o smanjenju proizvodnje, ne može da nađe dobar razlog za povećanje vrednosti nafte, pošto tržište ostaje pretrpano ponudom.

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

ecto
DIESEL

Kako nadomestiti rezerve nafte - problem za *majorse*

EDINBURG - Veliki proizvođači nafte će se osloniti da preko akvizicija ubuduće popune barem polovinu u međuvremenu iskorištenih rezervi nafte, pošto su smanjenjem investicija u istraživanje posle pada cena

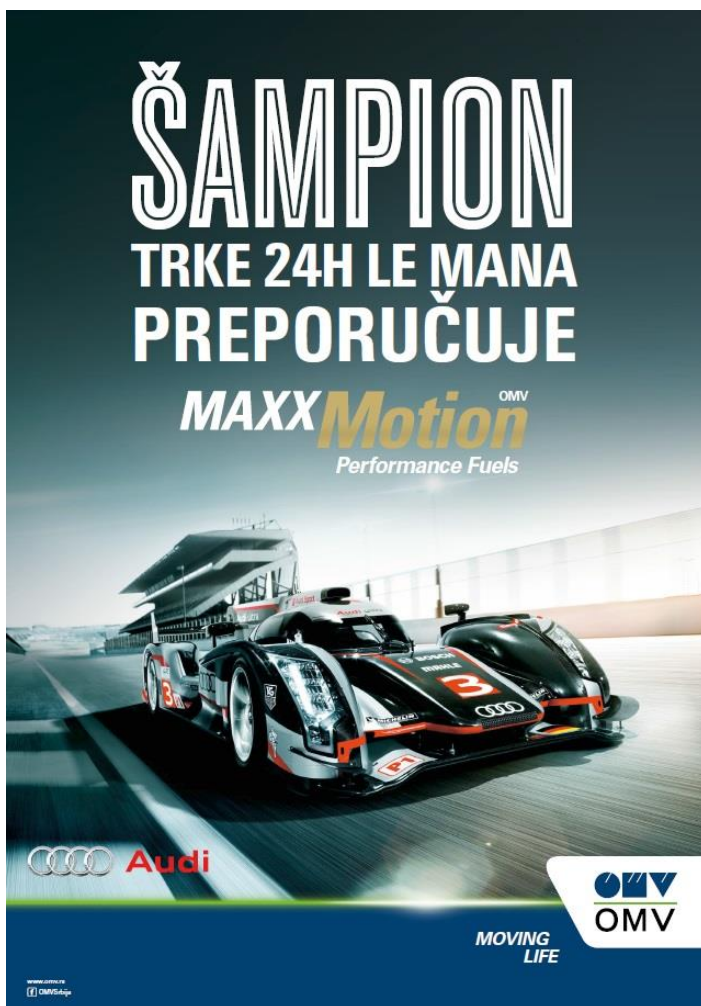
ove sirovine ispraznili svoje depozite, ocenila je kompanija Wood Mackenzie u ovih dana objavljenom izveštaju. Naftni majorsi više ne pokušavaju da nadomeste svoju proizvodnju iz konvencionalnih istraživanja, navodi energetski konsultant iz Edinburga. „Zamena njihovih rezervi zahtevaće sada neorganske, *brownfield* ili investicije u uljne škriljce“, kaže Andrew Latham, potpredsednik u WoodMac-u za oblast istraživanja, prenosi worldoil.com.

Investitori često koriste parametar stepena zamene rezervi - odnos proizvodnje nafte i gasa zamenjen novim izvorima - prilikom procene vrednosti kompanije na osnovu njenog budućeg proizvodnog potencijala. Među sedam majorsa, samo tri su prošle godine dodale rezervama više nafte nego što su proizvele. Investicije u istraživanja prepolovljene su u odnosu na 2014. na sedam milijardi dolara, navodi WoodMac, koji ujedno računa da će ukupna naftna privreda do kraja dekade skresati 1.000 milijardi dolara.

„Potreba za spajanjima i kupovinama (M&A) u istraživanju će verovatno biti na snazi u značajnom periodu vremena“, kaže Latham. „Fokus će pre biti na kupovini poslova, a ne preuzimanju celokupne kompanije“, dodaje on.

Kao primer navodi se australijski Woodside Petroleum, koji je od američkog ConocoPhillips'a kupio u julu otkrivena polja nafte u Senegalu za 350 miliona dolara, dok je Exxon Mobil u odvojenim pregovorima sa takođe američkim Anadarko Petroleumom i italijanskim Enijem za preuzimanje njihovih otkrivenih ležišta prirodnog gasa u podmorju Mozambika.

Niske cene nafte srezale su rezerve najvećih kompanija, pa je tako Royal Dutch Shell morao da otpiše iz svojih bilansa čak 200 miliona barela, a prošle godine je imao stepen zamene rezervi od ispod 20%, što je najgori rezultat u poslednjih 12 godina.

ŠAMPION
TRKE 24H LE MANA
PREPORUČUJE
MAXX Motion^{OMV}
Performance Fuels

Audi

MOVING LIFE

OMV

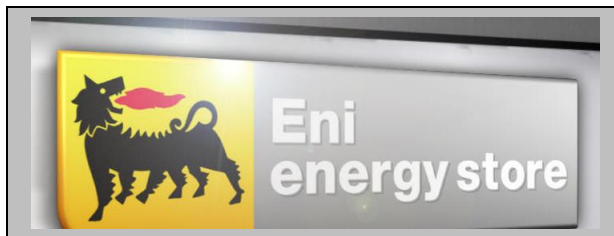

Petrobras napušta poslove proizvodnje biogoriva

RIO DE ŽANEIRO - Petrobras je saopštio da namerava da u potpunosti izađe iz poslova sa biogorivima, uprkos ogromnoj sirovinskoj osnovi koju ima Brazil. Dugovima i korupcijskim skandalom preopterećena i uzdrmana brazilska državna kompanija navodi da je ova odluka deo njenog strateškog plana poslovanja za period od 2017. do 2021. godine. Petrobras je u drugom kvartalu ove godine zabeležio nikad gori rezultat sa neto gubitkom od 23,3 miliona dolara. Petrobras navodi da je izlazak iz poslova proizvodnje i distribucije biogoriva deo zacrtane strategije napuštanja ne-strateških sektora kao što su snabdevanje prirodnim gasom, proizvodnja đubriva i neki poslovi iz petrohemijskog kompleksa. **Argus**

Eni zbog političke neizvesnosti odložio prodaju vrednu 3 milijarde evra

MILANO - Italijanski naftno-gasni kolos Eni odlučio je da odloži planiranu prodaju svog maloprodajnog poslovanja u zemlji, u očekivanju raspleta političke neizvesnosti kod kuće zbog referenduma o ustavnim reformama u Italiji, koji će se održati

krajem novembra ili početkom decembra, javlja Reuters. Ova kompanija, pod kontrolom države, nadala se da obavi prodaju poslova, procenjenih na 3,4 milijarde dolara, pre kraja godine, ali je to morala da pomeri za 2017., kada će biti izvesnija sudbina premijera Matea Renzija i njegove vlade - vezana za rezultate referenduma. Renzi je naime saopštio da će podneti ostavku u slučaju neuspeha referenduma, pa bi novi premijer mogao voditi izboru novog rukovodstva Enija i promeni strategije kompanije, kažu izvori **Reutersa**.

Total smanjuje investicije - a očekuje rast proizvodnje

PARIZ - Prvi čovek francuskog naftnog kolosa Total, Patrick Pouyanné, rekao je investitorima da kompanija planira da smanji investicije na 15 do 17 milijardi dolara u 2017., sa ovogodišnjih 18 do 19 milijardi i da je postavila cilj da smanji troškove u 2018. za više od četiri milijarde dolara, uprkos već ostvarenih rezultata u uštedama i umanjenim investicijama. Izvršni direktor kompanije je rekao da će Total, uprkos ovome, podizati proizvodnju za po pet odsto do 2020. i potom planira godišnji rast od jedan do dva odsto. Pouyanné ovaj optimizam objašnjava činjenicom da uglavnom računa na projekte koje je pokrenuo i finansirao pre kolabiranja cena nafte. **AFP**

SOCAR ne odustaje od projekata zbog cena nafte

BAKU - SOCAR nije odustao od radova ni na jednom od svojih projekata, uprkos pada cena nafte, rekao je prošle nedelje predsednik azerbejdžanske državne naftno-gasne kompanije Rovnag Abdulajev. „Jedan od tih projekata je modernizacija rafinerije nafte Hejdar Alijev. Radovi na rekonstrukciji četiri jedinice biće realizovani i dodatnih 12 jedinica će tamo biti izgrađeno, posle čega će proizvodni kapaciteti rafinerije dostići 7,5 miliona tona godišnje“, rekao je Abdulajev, a prenosi agencija **Trend**.

Dogodine 2 miliona tona nafte iz Kašagana preko Transnjeftovog naftovoda

MOSKVA - Ruski naftni transportni monopolista Transnjeft saopštio je da bi tranzit kazahstanske nafte preko naftovoda Atyrau-Samara mogao da poraste za do dva miliona tona u 2017 - na ukupno 17 miliona tona, zbog početka transporta nafte iz ogromnog polja Kašagan. To bi dostiglo 340.000 barela dnevnog transporta, prenosi agencija Reuters. Čelnik Transnjefta Nikolaj Tokarev rekao je da je kompanija već počela preliminarne pregovore sa kompanijama koje razvijaju projekat Kašagan o količinama nafte koju bi transportovali pomenutim naftovodom. Polje Kašagan trebalo bi da počne proizvodnju u oktobru i dostigne 180.000 barela na dan do kraja godine, sa postepenim rastom u narednim godinama. *Reuters*

Izgrađen gasni interkonektor između Rumunije i Bugarske

BUKUREŠT - Izgradnja 2,3 kilometara duge sekcije kojom se podno Dunava spajaju gasovodni sistemi Rumunije i Bugarske, a koja je deo znatno većeg BRUA projekta, završena je, saopštio je u ponedjeljak rumunski gasni transportni operater Transgaz. Projekat je za sada finansiran sa 23 miliona evra iz fondova Evropske unije. U prvoj godini Transgaz očekuje protok od 500 miliona kubnih metara gasa.

Transgaz je, inače, početkom septembra dobio 179,4 miliona evra zajma od Evropske komisije za igradnju prve faze gasovodnog projekta BRUA, kojim se spajaju transportne mreže Bugarske, Rumunije, Mađarske i Austrije, kao deo evropskog procesa diverzifikacija izvora snabdevanja prirodnim gasom, mimo cevi koje idu iz Rusije. Prva faza tog projekta treba da obezbedi izgradnju cevi ukupne dužine 550 km i kapaciteta transporta 1,5 milijardi kubika gasa godišnje u pravcu Bugarske i 4,4 milijarde kubika u pravcu Mađarske u drugoj fazi, prenosi **SeeNews**. Projekat BRUA trebalo bi da bude završen u 2019. godini, uz investicije procenjene na 560 miliona evra.

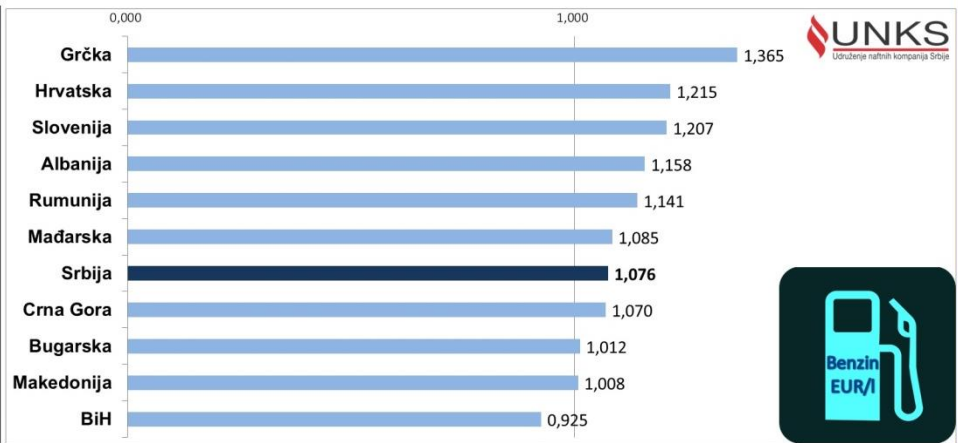
Gasprom otkrio novo gasno polje u Ohotskom moru

MOSKVA - Gasprom je saopštio u prošli četvrtak da je otkrio novo nalazište prirodnog gasa tokom poslova istraživanja na Kirenskom delu projekta Sahalin 3 u Ohotskom moru. Reuters navodi da bi ovo nalazište moglo da ispostavi kao krucijalno za realizovanje Gaspromovih planova povećanja proizvodnje utečnjelog prirodnog gasa (LNG) u njegovom Sahalin 2 LNG pogonu. Royal Dutch Shell, koji je partner Gasproma u ovom projektu koji proizvodi 10 miliona metričkih tona LNG-a godišnje, mogao bi takođe dobiti udeo u novootkrivenom polju Kirinskoje u okviru dogovora o razmeni aktive koji ima sa ruskim gasnim kolosom. Gasprom za sada nije objavio podatke o mogućim rezervama novootkrivenog polja osim navođenja da je zabeležen „značajan prtok gasa i kondenzata.“

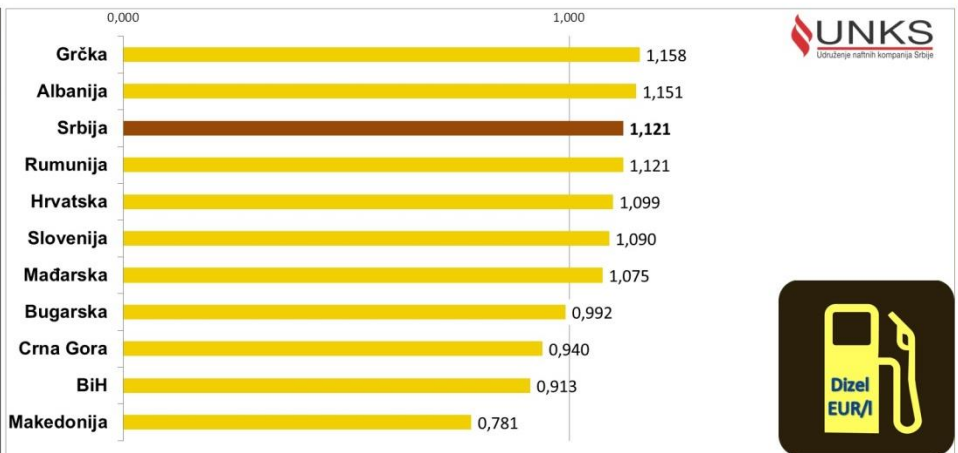

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 28.09.2016. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

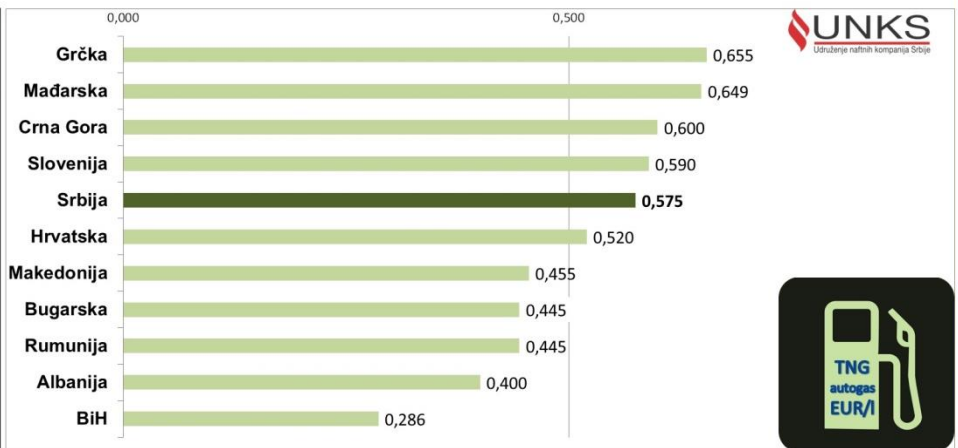
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,365	22,45%
Hrvatska	1,215	9,00%
Slovenija	1,207	8,27%
Albanija	1,158	3,86%
Rumunija	1,141	2,37%
Mađarska	1,085	-2,71%
Srbija	1,076	-3,52%
Crna Gora	1,070	-4,02%
Bugarska	1,012	-9,19%
Makedonija	1,008	-9,55%
BiH	0,925	-16,98%
Prosečna cena u regionu		1,115

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,158	11,35%
Albanija	1,151	10,63%
Srbija	1,121	7,81%
Rumunija	1,121	7,79%
Hrvatska	1,099	5,65%
Slovenija	1,090	4,81%
Mađarska	1,075	3,36%
Bugarska	0,992	-4,62%
Crna Gora	0,940	-9,61%
BiH	0,913	-12,24%
Makedonija	0,781	-24,94%
Prosečna cena u regionu		1,040

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,655	28,17%
Mađarska	0,649	27,03%
Crna Gora	0,600	17,41%
Slovenija	0,590	15,45%
Srbija	0,575	12,51%
Hrvatska	0,520	1,83%
Makedonija	0,455	-10,89%
Bugarska	0,445	-12,95%
Rumunija	0,445	-12,96%
Albanija	0,400	-21,63%
BiH	0,286	-43,97%
Prosečna cena u regionu		0,511

Udruženje naftnih kompanija Srbije
Vladimira popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

Bušenje nafte u Crnoj Gori povećava interes za Hrvatsku

ZAGREB - Crna Gora je nedavno zaključila ugovore o istraživanjima i eksploataciji nafte u Jadranu, a očekuje se da će u iduće tri godine imati i prve naftne bušotine. Ako se na crnogorskim poljima pronađe nafta povećaće se zamrli interes i za hrvatska naftna polja na južnom Jadranu, piše u ponedjeljak zagrebački **Poslovni dnevnik**. Naime, crnogorska polja su plića pa će se bušenje vršiti već i na dubini od 100 metara, dok je u Hrvatskoj dubina oko 1.000 metara što značajno povećava troškove bušenja.

S druge strane pronalazak nafte u Crnoj Gori bio bi signal da se isplati ulagati i u Hrvatsku, rezonuje poslovnjak. Pozitivna nula za južno-jadranska polja bila bi pri ceni od oko 80 dolara po barelu, zbog čega je, podseća list, američki Marathon Oil odustao od ulaganja u Hrvatsku.

I Crna Gora, kao i Hrvatska, suočavaju se s otporima ekoloških udruženja, međutim politička volja za nastavkom projekta u Crnoj Gori je prevladala dok su delom i predizborne kalkulacije uticale da hrvatske vlasti zaustave proces. Snažni argument koji se koristi u Hrvatskoj je da ako buše Crna Gora, Albanija i Italija odustajanje od istog u Hrvatskoj neće doneti zaštitu od potencijalnog zagađenja. List to potkrepljuje i - kako su hrvatski mediji okarakterisali, skandaloznom izjavom predsednika crnogorskog turističkog udruženja Žarka Radulovića da bi, ukoliko dođe do ekološke katastrofe, smera morske struje odneo izlivenu naftu više u vode Hrvatske, nego Crne Gore, koja to ne bi ni osetila.

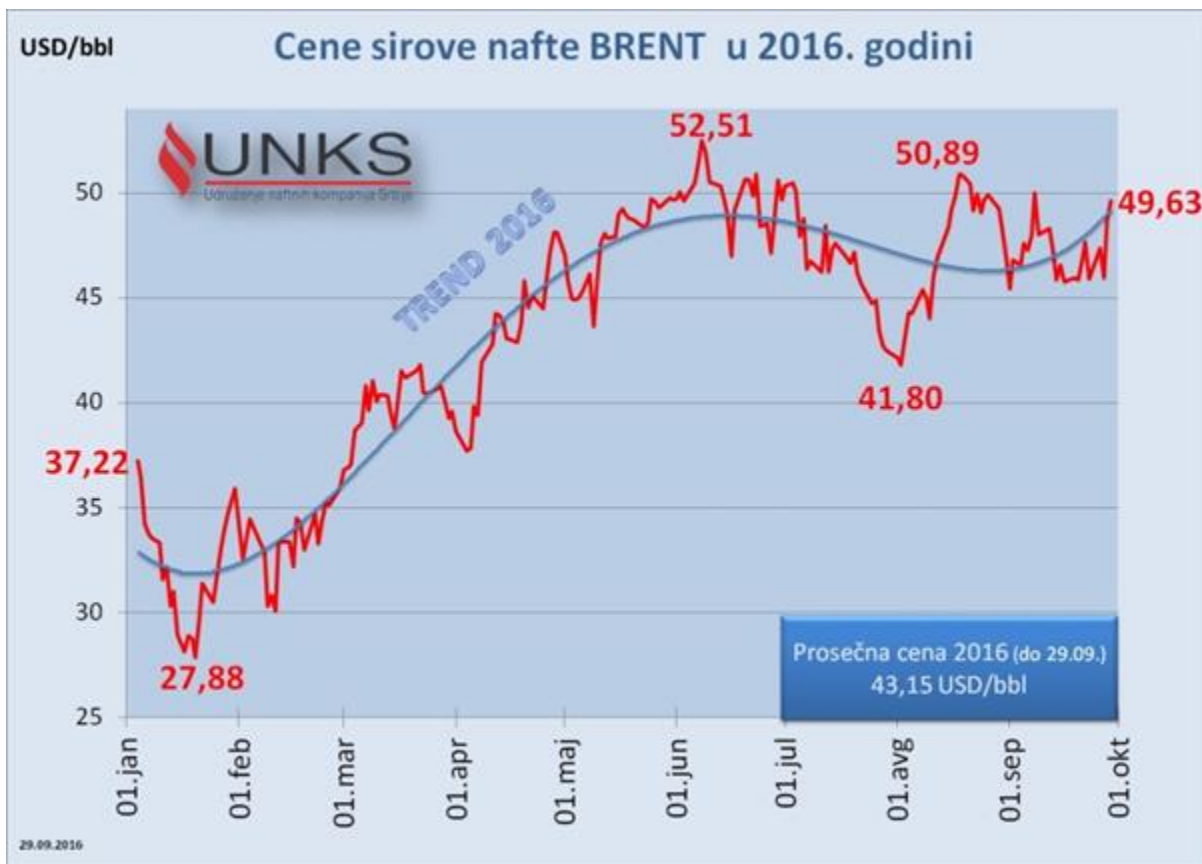
Naftaši varaju državu u BiH?

SARAJEVO - Od oko 600 firmi koji se u BiH bave naftnom delatnošću, samo njih 35 dostavilo je lani podatke o uplaćenim naknadama za naftu federalnoj Poreskoj upravi i "Operatoru - Terminali FBiH", zbog čega je Federacija oštećena za oko milion evra. Kompanija su zakonom obavezne da izdvajaju jedan fening po litru prodatog goriva za OTF i 10 feninga po litru za izgradnju auto-puteva. Iz OTF-a navode za **Dnevni Avaz** da najveći problem stvaraju interne benzinske stanice velikih firmi, a njih je oko 120.

Hifa Petrol najuspešnija BiH naftna kompanija

SARAJEVO - Prema nedavno održanom izboru "100 najvećih u BiH" po izboru **Poslovnih Novina**, Hifa-Petrol (HP) je najuspešnija firma u naftnoj branši. Ova 100% domaća naftna kompanija, sa mrežom od 38 benzinskih stanica, ostvarila je prihod od preko 230 miliona KM, 11 miliona KM dobiti i investirala blizu 16 miliona KM u BiH u 2015. godini.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

WPCSERBIA

NEDELJA - Deo izdavačke delatnosti NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave